

PÖYTÄKIRJA

RAKETTI-hankkeen ohjausryhmän kokous 12.9.2011

- Aika:** Maanantai 12.9.2011 klo 12–16
Paikka: OKM, kokoushuone Kalevala, os. Meritullinkatu 10, Helsinki
- Osallistujat:** Hannu Sirén, OKM, puheenjohtaja
Ari Ilkka, Jyväskylän ammattikorkeakoulu (este)
Matti Jakobsson, Vaasan yliopisto
Harriet Kurtén, Åbo Akademi (este)
Klaus Lindberg, CSC
Pekka Linna, CSC
Mikko Markkola, Tampereen yliopisto
Antti Mäki, OKM (Ilmari Hyvösen sijaisena)
Jouko Paaso, Oulun seudun ammattikorkeakoulu (lähti klo 15.45)
Tuulikki Paturi, HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu
Mirja Pöhö, Hämeen ammattikorkeakoulu (este)
Ilkka Siissalo, Helsingin yliopisto
Markku Suvanen, OKM
Hanna-Mari Puuska, CSC, ohjausryhmän sihteeri (Pekka Linnan sijaisena)
Tuija Raaska, CSC, ohjausryhmän sihteeri
Ahti Planman, CSC, asiantuntijana
Tiina Salminen, OKM, asiantuntijana
Timo Pirttilä, KyAMK, asiantuntijana
- Vierailijat:** Kati Kettunen, HY (klo 12.30–14.30)
Lauri Stigell, CSC (klo 12–14.30)
Tuomas Orama, Metropolia ammattikorkeakoulu (13.30–14.30)
Jukka Haapamäki, OKM (klo 15.15–16)

Asiat

1 Kokouksen järjestäytyminen (12:00–12:10)

1.1 Kokouksen avaus, läsnäolijoiden toteaminen ja työjärjestyksen hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja totesi läsnäolijat. Hän toivotti Timo Pirttilän tervetulleeksi kokoukseen uutena AAPA-verkoston edustajana Ari Ilkan jäätyä omasta pyynnöstään pois ohjausryhmätehtävästä.

Työjärjestykseksi sovittiin, että muutetaan käsittelyjärjestystä joustavasti kohdissa 4 ja 7 sen mukaan kuin alustajat saadaan paikalle.

Lisäksi sovittiin, että päivitettävä perussetti (PPS) muokataan kokouksen jälkeen sihteeristön toimesta. Tätä varten viimeisin painettu perussetti oli jaettu kokouksen osallistujille mahdollisia kokouksen aikana tehtäviä korjausmerkintöjä varten.

1.2 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Ohjausryhmä hyväksyi edellisen kokouksen 13.6.2011 pöytäkirjan muutoksitta.

<http://raketti.csc.fi/ohjaus/poytakirjat/RAKETTI-or-pklunnos-13-6-2011>

Yleiset asiat (12:10–13:00)

1.3 OKM:n ajankohtaiset asiat

Puheenjohtaja Hannu Sirén kertoi OKM:n ajankohtaisista asioista. Tulevan kauden yliopistojen rahoitusmallin

RAKETTI

valmistelun kuulemistilaisuudet ovat käynnissä. Sidosryhmien tilaisuus on pidetty ja yliopistojen tilaisuus on tulossa. UNIFIn ja OKM:n rahoitusmallia valmistelevat työryhmät on yhdistetty.

Puheenjohtaja kertoi, että Ammattikorkeakoulujen lainsäädännön uudistamisen suuntaviivat on julkistettu: http://www.minedu.fi/OPM/Tiedotteet/2011/09/amk_uudistus.html. Uudistaminen tapahtuu nopeasti, ja valtion tiukentuva talous vaikuttaa jo vuonna 2013 ammattikorkeakoulujen rahoitukseen. Aloituspaiikkoja vähennetään. Toisaalta valmistaudutaan jo 2015 tapahtuvaan kuntarakenteen muutokseen, joka vaikuttaa myös ammattikorkeakoulu-uudistuksen aikatauluun. Taideyliopistouudistus etenee yliopistojen laatiman muistion esittelyllä ministerille perjantaina.

Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman viimeinen käsittely on kuluvalla viikolla, jonka jälkeen se tulee lausunnoille.

Puheenjohtaja totesi, että nämä ovat esimerkkejä monista isoista haasteellisista asioista, joita on tapahtumassa lähiaikoina ja joilla tulee olemaan vaikutusta tietojärjestelmien kehittämiseen ja näin ollen myös RAKETTI-hankkeeseen.

1.4 Taloustilanne

Klaus Lindberg esitteli hankkeen taloustilanteen. Muutoksena edelliseen kertaan on OPI:n työpanoksen lisäys. Toisaalta ei suoranaisesti OPIin liittyen, mutta sitä sivuten jonkin verran on syytä varautua siihen, että KSHJ:n (Korkeakoulujen sähköisen hakujärjestelmän) ja OPI-tulosten välinen tiedonsiirto mahdollistetaan.

Klaus Lindberg totesi CSC:n tietovarastopalvelun osalta, että tällä hetkellä korkeakoulujen halukkuus ottaa käyttöön tarjottua tietovarastopalvelua on rajallinen, sillä ratkaisu ei ole riittävästi räätälöitynä korkeakoulujen tarpeisiin. Toisaalta CSC:n ei ole mahdollista toteuttaa kaikkien korkeakoulujen tietovarastopalvelujen yksityiskohtainen räätälöintiä. Näin ollen kehittäminen fokusoidaan viranomaisraportointipuoleen, jota käsitellään tarkemmin kokouksen asiakohdassa 6.

Ohjausryhmä keskusteli painotuksista hankkeen eri osien välillä. Todettiin, että OPI:n haasteet huomioiden panostuksen kasvattaminen on oikea suunta. Toinen tärkeä alue on tiedonsiirtojen mahdollistaminen keskitettyjen ja korkeakoulukohtaisten järjestelmien välillä, jotta KSHJ voidaan toteuttaa aikataulussa. Todettiin myös, että IT-benchmarking-työssä tehtävään hallintamallin laitimiseen on varauduttu.

Puheenjohtaja totesi, että nämä ovat ehdotettuja kustannustasoja sille, mitä OKM varautuu maksamaan. Tarkempi neuvottelu käydään OKM:n ja hanketta koordinoivan CSC:n välillä.

1.5 RAKETTI-tulosseminaari

Tuija Raaska kertoi 31.8.2011 pidetystä RAKETTI-tulosseminaarista ja seminaarissa saadusta palautteesta. Seminaarin korkea osallistujamäärä (170 henkilöä) kertoi aihepiirin kiinnostavuudesta. Palautekyselyyn saatiin vastauksia 20 kappatetta seitsemästätoista eri organisaatiosta. Palautteen mukaan seminaarijärjestelyt olivat onnistuneet, mutta seminaaripaikan verkkoyhteyden puute oli valitettava. Vastaajat pitivät puhujien valintaa ja aihepiirejä hyvänä. OPI-osahankkeesta olisi haluttu hieman enemmän tietoa.

1.6 Tiedotusasiat

Todettiin, että Ari Ilkka on pyytänyt eroa ohjausryhmän jäsenen tehtävästä. OKM on pyytänyt AAPA-verkostoa nimeämään hänen tilalleen henkilön ja uudeksi ohjausryhmän jäseneksi tullaan nimittämään AAPA-verkoston puheenjohtaja Timo Pirttilä, joka siis jo osallistuu kokoukseen tällä kerralla.

Ohjausryhmä päätti CSC:n esityksen mukaisesti, että professori Timo Tiihosta pyydetään jatkamaan KOKOA-koordinaatioryhmässä TUTKI-ohjausryhmän toiminnan päättymisen jälkeen.

Ohjausryhmä päätti, että OPI-ohjausryhmän jäsenen Arja Hovilan siirtyessä eläkkeelle syksyn aikana Oha-forumilta pyydetään ehdotusta uudeksi jäseneksi.

2 Pelisääntöryhmän työ (13:40 – 14:00)

Pelisääntöryhmän puheenjohtaja Kati Kettunen esitteli pelisääntöryhmän työn tilannetta. Pelisääntöryhmä on kokoontunut kolme kertaa ja tulossa on 21.9. koko päivän työpaja. Kesäkuussa päästiin kunnolla työn alkuun kevään järjestäytymisen jälkeen. Tavoitteena on tuottaa ensimmäinen versio puitesopimusehdotuksesta ja

RAKETTI

pelisäännöistä lokakuun loppuun mennessä ja varsinainen lopputulos joulukuun mennessä.

Pelisääntöryhmässä on löydetty kaksi aluetta, jotka vaatinevat toisistaan poikkeavat käsittelytavat: yhteisten käsitteiden ja arkkitehtuurityön maailma ja toisaalta järjestelmien ja palvelujen tuottamisen maailma. Korkeakoulujen sitoutuminen keskenään tehtävään yhteistyöhön voi löytää syvempiä muotoja kuin ministeriön intresseissä on viranomaisraportoinnin muodossa. Korkeakoulujen kehittämisessä asioita pitää voida käsitellä pala kerrallaan sopeuttaen jo olemassa olevaan toimintaan ja voi syntyä vapaaehtoisia yhteisiä sopimuksia.

Ohjausryhmä keskusteli pelisääntötyön haasteellisuudesta lähetekeskusteluna pelisääntöryhmän 21.9. pidettävälle työpajalle. Esimerkiksi JOO-sopimus on yksi sovittu yhteinen käytäntö, jota tietojärjestelmällä on voitu automatisoida. Miten ja missä nämä asiat sovitaan ennen tietojärjestelmäksi tekemistä? KSHJ tuo joitakin asioita, jotka kaikkien on pakko tehdä, miten ne huomioidaan? Miten erilaiset toimijat, kuten OPH, saadaan mukaan? Miten laaditut pelisäännöt viedään korkeakouluille ja mihin sijoittuu työn jatko, kun hanke päättyy? Millaisia foorumeja tässä tullaan hyödyntämään (rehtorien neuvostot, IT-johto, Oha-foorumit)?

Puheenjohtaja totesi, että pelisääntöryhmän työ on tärkeää ja hyvällä alulla, ja asia varmaankin tulee esille yliopistojen johdon seminaarissa 21.11. Marraskuun alussa työpajan tuloksista olisi hyvä saada yhteenveto, jotta asia voitaisiin ottaa seminaarin valmistelussa huomioon.

3 OPI-osahanke (14:00 – 14:30)

Lauri Stigell ja Antti Mäki kävivät lyhyesti läpi OPIssa tapahtuneet etenemisaskeleet osahankeen alkuvaiheista saakka. Ymmärrys yhteisestä tavoitteesta on selkiytynyt vuosi vuodelta ja konsepti on muuttunut. Parhaiten kokonaiskuvan hahmottaa seuraavien verkkosivujen avulla:

OPI-osahankkeen tiekartta ja projektisalkku

- <https://confluence.csc.fi/display/OPI/OPI-osahankkeen+tiekartta>
- <https://confluence.csc.fi/display/OPI/RAKETTI-OPI>

4.1. Synergia-ryhmän työ

Lauri Stigell esitteli Synergiaryhmän syksyn toimintaa. Synergiaryhmä tukee kehitysprojekteja, etenkin niiden suhteessa määriteltyyn kokonaisarkkitehtuuriin. Synergiaryhmän tehtävänä on myös määritellä uusia kehittämiskohteita ja edistää järjestelmäyhteistyön tiivistymistä toimimalla aktiivisesti kansallisen kehitystyön ja korkeakoulujen välillä. Syksyn tavoitteena on LVI- ja MAKSU-projektien esiselvitysvaiheen päättäminen ja näiden projektien käynnistäminen, Opinto-oikeudet ja Tarjonta -projektien valmistelu sekä arkkitehtuurikuvausten jalostaminen ja syventäminen.

4.2. TIPTOP-valmistelun vaihe

Tuomas Orama esitteli hankevalmistelun tilannetta. 9.9. kokoontunut laaja projektiryhmä työsti hakuasiakirjoja ja tarkensi niitä. Hankkeen toiminnan olisi tarkoitus käynnistyä loppuvuodesta ja jatkua 2,5 vuotta. Tuloksena syntyy opiskelijalle palveluja ja osallistuville korkeakouluille referenssitoteutuksia näiden palvelujen tuottamiseen. Tämä on myös ensimmäinen ARKKI-työtä soveltava projekti.

Ohjausryhmä keskusteli työn etenemisestä ja linkeistä mm. KSHJ:hin ja viranomaistietovarantoihin. Nähtiin, että tässäkin päästään Pelisääntöryhmän työn aihepiiriin heti, kun referenssitoteutuksia on saatu valmiiksi. Olisikin hyvä jo varhaisessa vaiheessa sopia siitä, mihin syntyvät tulokset sijoitetaan ja kenellä on niihin jakeluoikeudet.

4.3. Perusrekistereiden uudistamissuunnitelmia

Tiedoksi tuotiin, että HY, Aalto, TaY, JY sekä TTY suunnittelevat perusrekistereiden uudistamista.

4.4. Edellisessä RAKETTI-ohjausryhmän kokouksessa määriteltyjen tehtävien tilanne

Lauri Stigell kertoi, että OPI:n arkkitehtuuriperiaatteiden avaaminen PPS:ssä on käynnissä ja että korkeakoulujen IT-johtajille on tiedotettu OPI:n etenemisestä.

RAKETTI

4 TUTKI-osahanke (14:50–15:30)

4.1 TUTKI-ohjausryhmän työn tulokset ja loppuraportti

Tuija Raaska esitteli lyhyesti TUTKI-osahankkeen toimintaa. TUTKI-ohjausryhmä on päättänyt työnsä elokuun lopussa. Vuoden 2011 työn tuloksena on syntynyt toiminta-arkkitehtuurin nykytilan ja tavoitetilan kuvaus sekä ohjausryhmän loppuraportti. Tulokset esiteltiin hankkeen tulosseminaarissa 31.8. ja tuloksena syntyneet asiakirjat on toimitettu OKM:n käyttöön.

- Tutkimuksen ja tutkimushallinnon toiminta-arkkitehtuuri
http://raketti.csc.fi/tutki/materiaalit/TUTKI_TA
- TUTKI-ohjausryhmän loppuraportti <http://raketti.csc.fi/tutki/materiaalit/TUTKI-loppuraportti>

4.2 JURE-projektin tilannekatsaus

Tuija Raaska kertoi, että JURE-projektin työ etenee sovitusti. JURE-ohjausryhmä totesi 2.9. kokouksessaan, että sille annetun toimeksannon mukaiset tehtävät saadaan valmiiksi joulukuun 2011 mennessä.

JURE II -työryhmän tekemä ehdotus kansallisen julkaisurekisterin toteuttamisesta on jätetty OKM:lle kesäkuussa. OKM neuvotteli kesäkuussa HY:n mahdollisuudesta laajentaa oma järjestelmänsä esityksen mukaiseksi kansalliseksi järjestelmäksi. HY:ssä perustettiin työryhmä, joka joulukuuhun mennessä selvittää HY:n mahdollisuudet tuottaa JURE II -ehdotuksen mukainen kansallinen järjestelmä.

Iikka Siissalo kertoi, että selvitystyöryhmä on aloittanut työnsä ja vaikuttaa siltä, että kansallista ratkaisua ei ole mahdollista toteuttaa HY:n järjestelmähankinnan laajenuksena. HY:n hallinnon laajentaminen ei myöskään tule kysymykseen, joten selvityksen kohteena on erillinen yritys, joka hoitaisi sekä tutkimushallinnon että opintohallinnon palveluja korkeakouluille. JURE II -ehdotuksen aikataulusuunnitelma on todettu epärealistiseksi näiltä pohjilta.

Tiina Salminen esitteli julkaisurekisteriprojektin JURE I -työryhmän työtä ja kokemuksia yliopistojen julkaisutiedonkeruusta. Julkaisutiedot vuodelta 2010 on saatu kahdeksasta yliopistosta. Työ tulee valmiiksi syyskuun loppuun mennessä. Aineiston läpikäyminen on osoittanut useita puutteita ja ongelmakohtia yliopistojen tiedonkeruussa, ja näihin tullaan antamaan tarkempaa ohjeistusta seuraavalla tiedonkeruukierroksella.

Ohjausryhmä keskusteli siitä, ollaanko ratkaisemassa korkeakoulujen omaa vai OKM:n raportointiin liittyvää ongelmaa. Rahoitusmallin aikataulu on tiukka, mutta niin myös laatuvaatimuskin tiedolle, jos sitä halutaan malliin ottaa mukaan. Yritysmäinen toimintamalli voisi olla hyvä, mutta ei ehdi tähän.

Ohjausryhmä keskusteli laajemmasta TUTKI-aihepiiristä.

Ohjausryhmä päätti, että asian valmisteluun otetaan aikalisä. OKM (Markku Suvanen, Tiina Salminen) ja CSC (Tuija Raaska) valmistelevat yhdessä toimeksiannon ja uuden organisoitumismallin seuraavaan kokoukseen. Korkeakoulujen edustajilta toivotaan ajatuksia siitä, mihin kehittäminen nyt selvitettyssä TUTKI-kokonaisuudessa pitäisi fokusoida. Aikalisästä huolimatta sekä JURE-työryhmien työtä että käsittemallityötä viedään eteenpäin.

5 KOKOA-koordinaatio (15:30–15:50)

6.1. KOKOA-koordinaatioryhmän ajankohtaiset asiat

Klaus Lindberg esitteli KOKOA-koordinaatioryhmän toimintaa

- koordinaatioryhmässä on keskustelu OPIn ja TUTKIn lisäksi tarvittavista viitearkkitehtuureista: esim. opetuksen ja tutkimuksen tietoaaineistot, FUNET, kirjastojärjestelmä, KDK
- KA-koulutuksen tilanne: koordinaatioryhmän valmisteleva ehdotusta koulutuksen järjestämisestä on esitelty rehtorieneuvostojen toiminnanjohtajille. Vastaanotto on ollut positiivinen; asia on menossa esittelyyn rehtorien kokouksiin syksyn mittaan.

Puheenjohtaja otti esille uuden tietohallintolain voimaantulon ja sen vaikutuksen koordinaatioryhmän työhön. Vaikka yliopistot eivät kuulukaan tietohallinnon lain soveltamisen piiriin kokonaan, laki velvoittaa myös vapaaehtoisten rakenteiden yhteen toimivuuteen viranomaistahojen kanssa (esim. Suomen Akatemia, Opetushallitus, TEKES). Tietohallintolain soveltamisesta on OKM:n sisällä sovittu, että erillisiä rakenteita ei perusteta vaan hyödynnetään jo nyt olevia. RAKETTI-hanke on yksi näistä. Koordinaatioryhmä voisi ottaa

RAKETTI

roolin korkeakoulujen odotuksien ja näkökulmien selvittämisessä siinä, mitä halutaan ylemmältä ohjaukselta. Konkreettisenä esimerkkinä se, että tutkimusta rahoittavien tahojen raportointikäytännöt olisivat yhdenmukaiset. Tämä vaatii melkoisesti neuvotteluja, mutta juuri näitä korkeakoulujen viranomaistahoille odotuksia tarvittaisiin OKM:n käyttöön. Ne voitaisiin merkitä mm. KOKOA-sivustolle, jotta tulevat huomioiduksi.

6.2. IT-benchmarking (BM) -työn tilanne

Ilkka Siissalo esitteli IT-benchmarking (BM) -työn tilanteen.

Ensimmäisen kierroksen tulokset (BM2010) julkaistaan työpajaseminaarissa 13.10.2011 ja IT2011-päivillä 1-2.11.2011. BM-yhteistyö FUCIO ja AAPA-verkoston välillä tiivistyy uuden ohjausryhmän myötä (uusi nimi Bencheit Steering Group). Uusi ohjausryhmä fokusoii työtään ensi hallintamallin kehittämiseen. Ensimmäinen askel tässä on, että Benchmarking-työn omistajuus tulee jatkossa olemaan FUCIO- ja AAPA-verkostoilla.

Työ on saanut huomiota myös kansainvälisesti ja tätä varten on laadittu kansainvälinen sivusto <http://www.bencheit.info/test/howitworks.html>

Sovittiin, että Antti Mäki (keväästä alkaen Ilmari Hyvönen) toimii uuden johtoryhmän yhteyshenkilönä OKM:n puolelta ja että toiminnan tähtäimenä on korkeakoulujen omarahoitteinen toiminta vuoden 2012 jälkeen.

6 Tietovarastojen kehittämishankkeet (15:50–16:00)

6.1 Viranomaistietovarasto

Ajanpuutteen vuoksi puheenjohtaja esille asian itse lyhyesti ja pyysi osallistujia tutustumaan asiaan tarkemmin kokousmateriaalien avulla.

6.2 Korkeakoulujen tiedonkeruu 2012

Jukka Haapamäki kertoi OKM:n vuoden 2012 tiedonkeruun valmistelusta (mm. KOTA/AMKOTA seminaari lokakuun lopussa). Jo kuluvana vuonna tiedonkeruu uudistui paljon ja tietoja kerättiin XDW-tietovarastoon. Sekä henkilöstö- että taloustiedonkeruuta uudistettiin. Tiedonkeruutapa ja -sisällöt näissä tulevat olemaan samanlaiset seuraavallakin kierroksella. Suurin muutos tapahtuu julkaisutiedonkeruussa, jossa kerätään myös julkaisujen viitetiedot uusien ohjein. Tiedonkeruu on yksi konkreettinen XDW-käsitelmällin hyödyntämistapa, määrityksiä tullaan tarkentamaan ja yhdenmukaistamaan. Tarkemmat ohjeet korkeakouluille annetaan KOTA/AMKOTA-seminaarissa.

Jukka Haapamäki kertoi myös Vipunen-portaalin (<http://vipunen.csc.fi>) kehittämisestä. Syksyn aikana viime kevään tiedonkeruun aineistot viedään Vipuseen. Tietosisältö Vipusessa tulee etenkin yliopistojen osalta olemaan laajempi kuin KOTAssa.

Lisäksi Vipuseen tuodaan tietoa muualtakin kuin korkeakouluista, esimerkiksi Tilastokeskuksen toimittamia tietoja. Näin ollen korkeakoulun kannattaa tarkistaa, löytyykö tieto Vipusesta ennen sen hankintaa Tilastokeskukselta.

7 Seuraavat kokoukset

Seuraava kokous pidetään 17.11.2011 klo 12–16 OKM:ssä kokoushuoneessa Kalevala, Meritullinkatu 10.

Kokousajat vuodelle 2012:

- 7.2.2012 klo 12–16
- 5.6.2012 klo 12–16
- 11.9.2012 klo 12–16
- 20.11.2012 klo 12–16